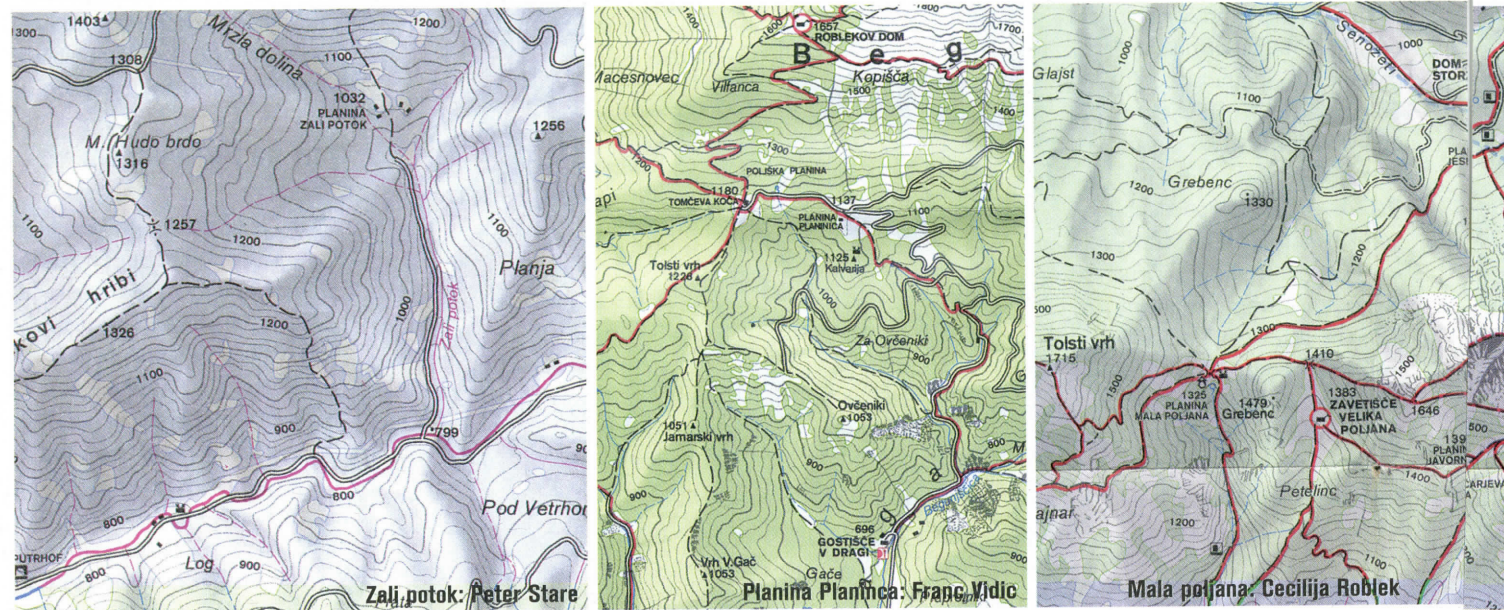

S poravnava nad tožbo

Nadaljujemo s pismom, objavljenem v *Demokraciji* 1999, v katerem je Ivan Jan zasledil vrsto trditev, s katerimi naj bi bil obrekovan in na podlagi česar je proti podpisnemu vložil zasebno tožbo.

(2) Ivo Žajdela

« Za pojasnilo: avtor kronike je Ivan Jan-Srečko, odurno mučeniški je Peter Stare iz Letenc, ki je bil po Janovem mučenju ubit. Temu mučenju in umoru se Jan pri pisanju knjige *Kokrški odred* (3. del, 1980) ni mogel izogniti, saj je bila zadeva vsesplošno znana. Od 11. do 15. strani je med drugim zapisal nekaj očitno prirejenih in ciničnih formulacij. O mučenem je zapisal naslednje: 'Povedal je veliko takega, da je zasliševalcem jemalo sapo. Ko se je omeščal in spoznal, da z lažmi ne gre več, se ni povsem zakrknil. Lahko bi rekli, da se je slabo držal.' Slabo držal? Cinizem brez primere. Kdo pa se ne bi 'slabo držal', če bi ga v nedogled spraševali eno in isto in okrutno žgali z razbeljenim železom pri živem telesu (nagega in po spolovilih). Stareta so takrat obdolževali podobnih stvari kot prav tako strahotno mučene in umorjene nekaj pred tem na Koroškem in na Pohorju v tako imenovani pohorski aferi. Obtoževali so jih, da so vrinjenci be-ga ('bele garde' in 'plavogardisti'). Večkrat smo že lahko brali, da so takrat v pohorski aferi strašno mučili, po-

bili in veliko trupel celo zažgali več kot 20 mladih fantov, ki so pred tem nič hudega sluteč prišli v partizane, da bi se borili proti okupatorju. Ker so partija in preko nje razni vosovci in politkomisarji (Ivan Jan je bil prav to) na Štajerskem, na Koroškem in očitno tudi na Gorenjskem na vsak način hoteli imeti 'plavogardo', so jo ustvarjali z žganjem z razbeljenim železom po spolovilih in z obešanjem uteži na spolovila (Tlakar in Vojinović na Lehnu na Pohorju). Janovo mučenje se je dogajalo 5. januarja 1945 v Putterhofu (Jelendolu) nad Trzinom. Takrat so tam 'zasliševali' in umorili tudi 'neko Milico iz Kranja', kakor zapiše Jan v *Kokrškem odredu* (III., str. 14). V istem času so Janovi partizani v Lomu pod Storžičem 'justificirali' nekega mladeniča, ki je 'hvalil Nemčijo', 30. januarja pa umorili celo družino iz Spodnjega Loma. 11. 1. 1945 je štab Kokrškega odre-da pisal 'oblastnemu komiteju KPS za Gorenjsko', da morajo 'postopati hitro in brezobzirno ter brez sentimentalnosti'. Kaj si ob tem torej lahko mislimo o Ivanu Janu? Kam umestiti njegovo vztrajno in strupeno blatenje, in to potem ko so bile zadeve, ki jih pripisuje Levstiku, že vrsto let razjasnjene? Verjetno je proti takemu komunističnemu obnašanju oziroma početju edino primerno odgovoriti z enakimi sredstvi? Samo zato pišem to pismo. Torej, v isti številki *7D* (27. 12. 1989) piše še marsikaj. Tudi naslednje: 'V jeseni leta 1944 so na

prebrali. Sicer pa, nič novega, že leta in leta lahko beremo, kako nekateri verjamejo le svojim zločinskim mislim in vosovskim, agitpropovskim in udbovskim lažem in jih do onemoglosti ponavljajo.

Še to, medtem ko je sam z razbeljenim železom mučil 'vrinjence be-ga', kot sam pravi, v resnici pa nedolžne ljudi, so partizani nekje drugje umorili njegovo sestro. Kaj naj torej pričakujemo od osebe, ki je sposobna bolešno do onemoglosti o našem škofu dr. Gregoriju Rožmanu bruhati najbolj pokvarjene in vsaki normalni pameti razvidne konstrukte in žalitve? Da o povelečevanju zločina v Dražgošah sploh ne govorimo."

Monopol na resnico

To pismo je bilo decembra 1999 objavljeno v *Demokraciji* in je Ivana Jana tako razburilo, da je zaradi nekaterih v njem zapisanih trditev proti meni vložil tožbo.

Ivan Jan je bil tisti, ki je – povsem osebno neizzvan – ljudi javno blatil, in to z javno že večkrat razjasnjenimi konstrukti (o Levstiku in Ceplu). Nekoč so to brezskrbno počeli, saj na tovrstno blatenje ni bilo možnosti odgovora. Toda v 90. letih, v času demokratizacije v Sloveniji, nihče več ni imel monopola nad resnico, nad javnim pisanjem ter s tem tudi ne za javno diskreditiranje drugih. Potem ko pa je bil deležen odgovora, je reagiral užaljeno in posegel po tožbi proti meni. Toda on je bil tisti, ki je, prvič, speljal javno razpravo na najnižji mogoči nivo, in drugič, on je bil tisti, ki je, recimo tako, prvi blatil in žalil druge. Potem ko je nekdo povedal tudi kaj o njem, pa je jezljivo odreagiral in šel v tožbo.

Cepl in Levstik, ki ju je Jan prvi oklevetal z žaljivimi konstrukti, proti njemu nista vložila tožbe. Nekaj zato, ker verjetno nista takšna človeka, nekaj pa tudi zato, ker gre za človeka, ki sta bila doslej zaradi totalitarizma deležna predvsem zausnic. Mimogrede, Levstik je končno eno vrnil in je proti drugemu javnemu blatilcu Ladu Kocijanu (zaradi diskreditacijskega in žaljivega pisanja na istem mestu kot Jan, 3. julija 1999 v *Delu!*) vložil tožbo.

Primitve tatu Ivan Jan bi se, ko se je neizzvan spustil v javno polemiko, ko je imel namen druge nastopajoče diskreditirati, moral zavedati posledic svojega početja. Moral bi pričakovati, da se bodo tisti, ki jih je javno očrnil in tako nizko spustil raven polemike (zaradi česar je prizadel tudi mene), odzvali na to njegovo početje. Jan se je v javno debato vključil neizzvan. Drugi so napisali odzive šele potem, ko jih je on izzval. V javni polemiki, še posebej če sam k njej bistveno pripomore, je težko pričakovati, da ti bo vse ustrezalo. Če nekoga javno diskreditiraš, moraš pričakovati, da ti bo morda tisti (ali kdo drug) kaj tudi vrnil. Jan je imel povsem očiten namen sodelujoče v javni debati diskreditirati in s tem svojim početjem je pri drugih povzročil, da so se odzvali in na njegovo početje opozorili.

Primitve tatu

5. decembra 2000 sem z Okrožnega sodišča v Ljubljani prejel zasebno tožbo (Opr. št. II K 417/2000), ki jo je zoper mene 31. 3. 2000 vložil zasebni tožilec Ivan Jan. V obrazložitvi tožbe je Jan trdil, da sem v članku *Neobjavljena pisma*, objavljenem 16. 12. 1999 v *Demokraciji*, zapisal spodaj navedene "neresnice". Navajam iz tožbe: "...o Janovem zločinskem početju pa so javno govorili njegovi najožji sodelavci v Kokrškem odredu..." "Ko sem stopil v sobo, je avtor kronike (Kokrškega odre-da) golemu moškemu, privezanemu na stol, razbeljeno grebljico pritiskal na spolo-

Janova tožba

5. decembra 2000 sem z Okrožnega sodišča v Ljubljani prejel zasebno tožbo (Opr. št. II K 417/2000), ki jo je zoper mene 31. 3. 2000 vložil zasebni tožilec Ivan Jan.

Navajam iz tožbe: "...o Janovem zločinskem početju pa so javno govorili njegovi najožji sodelavci v Kokrškem odredu..." "Ko sem stopil v sobo, je avtor kronike (Kokrškega odre-da) golemu moškemu, privezanemu na stol, razbeljeno grebljico pritiskal na spolo-

... tako je avtor kronike zasliševal izdajalce in od njih dobival priznanja, kakršna si je želel za osebno rabo."

Razbeljeno železo "Ker pa so partija in prek nje razni vosovci in politkomisarji (Ivan Jan je bil prav to) na vsak način na Štajerskem, na Koroškem in očitno tudi na Gorenjskem hoteli imeti 'plavo gardo', so jo ustvarjali z žganjem z razbeljenim železom po spolovilih in z obešanjem uteži na spolovila."

"Takrat so tam 'zasliševali' in umorili 'neko Milico iz Kranja', kakor zapiše Jan v Kokrškem odredu (III., str. 14). V istem času so Janovi partizani v Lomu pod Storžičem 'justificirali' nekega mladeniča, ki je 'hvalil Nemčijo'..."

"Avtor kronike Kokrškega odre-da se je izkazal kot izreden 'junak', mlado dekle je pred borci zgrabil za lase, nekaj časa kričal nanjo, potem pa zgrabil za pištolo in jo pred vsemi (ne da bi jo zaslišali in ji sodili) ustrelil."

"Še to, med tem ko je sam z razbeljenim železom mučil 'vrinjence be-ga', kot sam pravi, v resnici pa nedolžne ljudi..."

"Da o povelečevanju zločina v Dražgošah sploh ne govorimo."

... tako je avtor kronike zasliševal izdajalce in od njih dobival priznanja, kakršna si je želel za osebno rabo."

Razbeljeno železo

"Ker pa so partija in prek nje razni vosovci in politkomisarji (Ivan Jan je bil prav to) na vsak način na Štajerskem, na Koroškem in očitno tudi na Gorenjskem hoteli imeti 'plavo gardo', so jo ustvarjali z žganjem z razbeljenim železom po spolovilih in z obešanjem uteži na spolovila."

"Takrat so tam 'zasliševali' in umorili 'neko Milico iz Kranja', kakor zapiše Jan v Kokrškem odredu (III., str. 14). V istem času so Janovi partizani v Lomu pod Storžičem 'justificirali' nekega mladeniča, ki je 'hvalil Nemčijo'..."

"Avtor kronike Kokrškega odre-da se je izkazal kot izreden 'junak', mlado dekle je pred borci zgrabil za lase, nekaj časa kričal nanjo, potem pa zgrabil za pištolo in jo pred vsemi (ne da bi jo zaslišali in ji sodili) ustrelil."

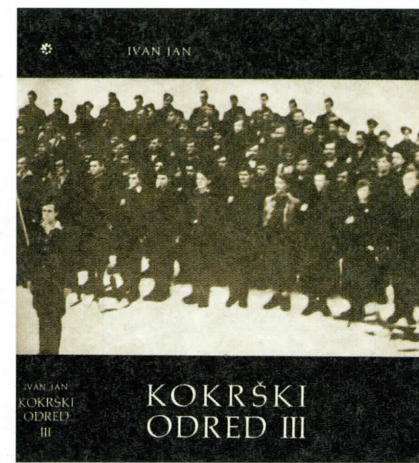
"Še to, med tem ko je sam z razbeljenim železom mučil 'vrinjence be-ga', kot sam pravi, v resnici pa nedolžne ljudi..."

"Da o povelečevanju zločina v Dražgošah sploh ne govorimo."

Obrekovanje?

S temi besedami naj bi po mnenju Ivana Jana "storil kaznivo dejanje obrekovanja po II. odst. 170. čl. KZ" oziroma "o zasebnem tožilcu trdil in raznašal nekaj neresničnega, kar lahko škoduje njegovi časti ali dobremu imenu, čeprav" sem "vedel, da je to, kar trdi in raznaša, neresnično, dejanje pa je bilo storjeno s tiskom".

Po dveh letih, 29. marca 2002, naj bi se na Okrožnem sodišču v Ljubljani opravila glavna obravnava v Janovi tožbi proti meni. Pred začetkom obravnave je predsednik senata Gorazd Fabjančič vprašal obe strani, ali sta se pripravljena poravnati. Jan je s svojo odvetnico takoj predlagal dogovor, kar me je zelo presenetilo in me postavilo v veliko dilemo, ali naj poravnavo sprejemem ali ne, saj sem se na razpravo dobro pripravil. Po-

ravnava naj bi temeljila na mojem opravičilu za svoje zapisane besede o Ivanu Janu, s katerimi naj bi ga bil obrekovan, opravičilo pa bi moralo biti objavljeno v *Demokraciji*. Ta predlog sem zavrnil in dejal, da sem v svoje besede takrat, ko sem jih zapisal, verjel in da vanje verjamem še danes, zato jih ne morem preklicati in se zanje opravičiti. Po kratkem posvetu s svojo odvetnico je Jan predlagal "generalno opravičilo za žaljive navedbe", s čimer me je na neki način prisilil v poravnavo.

"Poravnava"

24. aprila je sodišče sprejelo sklep, da se postopek proti meni ustavi. V obrazložitvi je pisalo: "Zasebni tožilec in njegova pooblaščenka ter obtoženec so dne 29. 3. 2002 pred začetkom glavne obravnave pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani v predmetni kazenski zadevi sklenili poravnavo, v kateri se je obtoženi Ivo Žajdela zavezal v časopisu *Demokracija* na svoje stroške objaviti opravičilo za žaljive navedbe v članku 'Neobjavljena pisma' v reviji *Demokracija* v rubriki 'Cenzura' z dne 16. 12. 1999."

Ivanu Janu, ki me je tožil, ker sem ponovil tisto, kar je o njem že prej javno pisalo, da naj bi kot partizan med vojno ubil neko dekle oziroma civilistko in sodeloval pri umoru nekega vojnega ujetnika, se torej opravičujem, če sem ga s tem užalil. Taka kot sem se takrat, se tudi še zdaj zelo čudim, da je Jan, če me je že šel tožiti, potem ko je prišlo do sojenja, predlagal in privolil v povsem splošno opravičilo. Bo ta podlistek kaj pri-se na razpravo dobro pripravil. Po-

Nadaljevanje prihodnjic